

Hind 15 marka.

EESTI SPORDILEHT

N° 5.

Neljapäeval 2. veebruaril

1922.

Toimetaja

Harald Tammer.

Väljaandja

Eesti Spordi Liit.

Einmann, silmapaistev kergekaalu poksija.

O|ü „ESTO“

Tallinn,

: **Pikk tän. 47.** :

soovitab suuski, liurauđu,
tõuke- ja sportkelke ja muid
- talvespordi abinõusid. -

O|ü „ESTO“

— vaid kõige abituma olevusena ilmale tulles, niisamuti esimeseks ülesandeks toidu otsimine ja teiseks — võitlus olemise eest. Kõigest loodusest läbitungivas, sündimisest suremiseni kestvas eluvõitluses püsivad ja valitsevad ainult võitjad ja võitmise sihil, ümbritseva olukorraga kokkukõlas, avaldub igas indiviidumis elu alalhoidmise instinkt võitluseks kõlbulikkude jõudude kasvatamises, abinõude loomises ja ühinemises hulka-desse.

Teiste enesesugustega ühinemise silmapilgul algab indiviidumi elus uus ajajärk: oma eluvõitlust teistega jagades, jäetakse tema kanda üleüldistest jõupingutustest vastav, tema jõukohane osa. Omas ühiskonnas esineb ta nüüd liikmena ja kaastegelasena ja see ühiskond nõuab temalt selle kohuse täitmiseks ka ülesannetekohast jõudude väljajaharimist ja spetsialiseerimist. Tekivad tööjaotus ja tõukultuur. Mõlemi mõjul muutuvad isiku välimus ja karakter, — pannakse alus tüüpidele ja raassidele.

Kultuurinimene kõige oma huvide ja kalduvustega, oma hingeliste ja kehaliste omadustega on oma ühiskonna produkt ja kui seesugune, — volikirjaga ehk ilma,

— selle astme esitaja, mida teda ettetoonud seltskond ja rahvas eluvõitluses võtta jõudnud.

Loodus ei tunnista küll muud moraali, kui jõu ülekaalu, allub aga muutusprotsessidele. Olluste põlemine ehk väsimus panevad pääletungivale jõule piirisd. Võitjad suudavad niisugustena ainult niikaua püsida, kui neil selleks ülevõimu jätkub. Ajalugu näitab, et võiduvilja maitsjad harilikult pidutsevad, selle tõttu vedelaks ja laisaks jäävad ühiskonna kohuste täitmisel, oma tegevust ja valvet teiste, — ehk sõjas omandatud orjade hooleks jättes, üleüldse oma jõudude arendamisest loobuvad. Tasumisejumalanna — Nemesis — aga ootab ukse taga ja vaenlane varitseb nõrkuse tundemärke. Ootamata tabab ülemeelseid pidutsejaid Belsatsari „Mene Tekel“ ja nende asemele ilmuvad uued võitjad, esimisi omakord hävitades ja orjastades.

Kes inimesi ja nende elu vähegi lahtise silmadega oma ümbruskonnas vaatleb, rahvaste- ja klassidevahelist võitlust tähele paneb, näeb soovitud ühesugususe asemel kõige suuremaid kontraste: — Unise ilmega, lõtvenend näojoonte ja lo-deva liikmetega, aukuvajunud rinnakas-tiga isiku kõrval näeme tugevat, õitseva tervisega meest, kelle olekust ja vaatest julgus ja teguvõim välja paistavad. Siin tuigub subjekt tuhmi silmadega ja nüri mõistusega, kelle huvid loomaliste tarviduste ringist, — ihad kõrtsulauast kõrgemale ei ulata, sääl leiame vaimurikka uuriija ehk ülesleidja töötamas oma üles-ande kallal, kelle silmades läigib võitlus tundmata jõududega. Meie näeme ühel-pool tuimust, madalust ja alatut orjameei-sust ilma vähemagi looduse-, kunsti- ja ilutunde sädemeta; teiselpool vabavaim-list peent takti ja südamelahkust, — kõr-gehinnalist kunsti ja idealismi, mis igal äratusel reageerib ja silmades vaimustus-tulena läigib. Meie näeme kõige kitsarin-nalisemat ja inetumat egoismi ühel-pool ja ennastohverdavat armastust teisel-pool. Näeme, kuidas kiskjaks elajaks muutunud röövmõrtsukas mõne krossi pärast oma kaasinimese ära tapab ja kui-das kõrgema inimsuse esitaja oma elu teiste päästmiseks ohverdab. Näeme veel viletsa argpüksi nurkapugemist oma „kalli“ elu kaotamise kartusel, kas pikse müristuse ehk muu tühja hirmutuse puhul ja samal ajal rahulikult, kas sõdu-

rit kuulide rahe all, ehk arsti külgehakkavate haiguste keskel, surmale vastu minevat.

Nende äärmuste vahel, kõige tihemini muidugi „kuldse“ kesklaadi ümber, vanguardivad ühiskonna eluvõitluse kaalu pääl tema liikmete vaimlised ja kehalised omadused ja nende kõlblikkuse ehk kõlbmatuse ülekaal omas kokkuvoolus tähendab ühiskonna tõusmist ehk langemist.

Samasugused vastolud, kui üksikute elus, võistlevad ka pere- ja seltskonnades. On perekondi, kus lapsed varsti pääle sündimist surevad, lühikest aega kiratsevad, ehk kuigi üles kasvavad, siis, — alati haiglased, — igasuguste hingeliste ja kehaliste vigadega koormatud, kõiksugu tõsistest ja eba-hädadest vaevatud, — midagi ei õpi, midagi ei või, enneaegu vananevad ja võrreldes õnnetu- ma, lühikese eluea järel surevad; tihti aga oma kaasinimestele samasuguseid alaväärtuslisi lapsi kaela jättes, kui nad isegi olid. Teine pool õitsevad mitu põlve perekonnad, kelle sülest ilmale tulevad prisked, terved, tugevad, ilusad ja anderikkad lapsed, kes üleskasvades oma seltskonnas tublimade hulka kuuluvad ja kelle võimed tihti oma rahvuse tervet kultuuri ja poliitilist kaitset langemast hoiavad. Ka nende nähtuste äärmuste vahel valitseb keskpärasus.

Samasugused vastandid mitmesugustes astmetes näitavad ennast ka suuremate hulkade — seltskondade ja rahvaste vahel ja uuemaaja teadus on statistika najal näidanud, et isegi kõrgemal kultuuri astmetel seisvate rahvaste juures ähvardavad läbikausus ja alaväärtuslus ülekaalu omandada.

Paremaid tagajärgi ei või ka oodatagi, kui rahvas oma nooresoo õitsevama ja tugevama osa sõjaväljadel hävitab ja töövõimetuks teeb, nõrkadele ja viletsatele aga lubab kodus edasi sigineda. Paariheitmisele ei tõmba mitte seltsilise isiklised omadused: tervis, tugevus, iludus ehk vaimuharidus, vaid ainult tema varandusline seisukord. — Hulga häid omadusi ja eluidusid hävitavad veel siifilis ja alkohool. Selgemat pilti kurvast loost pakub tõeasi, et sõjateenistusse võetavatest noortest meestest vaevalt pool arvu selleks kõlbavad.

Degenereeriv rahvatõug kaotab aja- jooksul oma võitlusjõulised, uusi väärtusi loovad elemendid. Teaduse ja kunsti edasinihutajate, suurte vaimude kadumisel kisub alaväärtusline parvkond võimu oma kätte ja lämmatab seltskonnas hääd algatused ja äratused. Peagi on paratamata saatus siis niisuguse rahva riikide nimekirjast maha kustutanud.

(Järgneb).

J ä ä p a l l .

(Järg.)

K. Malten.

Taktika.

Poolkaitsjate mäng.

Poolkaitsjad on meeskonna selgroog, peavad olema ühenduseks kaitse ja ajajate vahel, olema üks kui teine, sellega mängu kandvam osa. Nende töö ei ole alati väljapaistev, selle eest aga laialdane ja paljunõudev.

Kaitsemängus etendab tähtsat osa poolkaitsjate kokkumäng kaitsega, kohaning mehe-võtmine (markeerimine). Selle üle peab olema enne mängu kokku lepitud, teoreetiliselt läbiharutatud mängu kava ja võimalused. Soovitav on markeerimisel igakord ise taktikat tarvitada, muidu on vastasel, kes meie mängu taktikaga tuttav, kergem oma pääletungimist

rajada. Kuid on momente, kus tuleb mängus loobuda kokkuräägitud taktikast, silmapilkselt otsustada võimaluste kasulikkust silmas pidades.

Ajajaid toetades tuleb arvesse võtta mängu üldist seisukorda ja sellega kokkukõlas töötada, s. o. kaitset mitte unustada. Palli valitsedes mitte rutata, hädaldada, vaid õiget aega ja kohta palli edasiandmiseks valida. Et ajajate seisukorda ja taktikat tundma õppida, mis ülitähtis, soovitaksin harjutustel poolkaitsjaid vahet vahel ajajat mängida. Tihti tuleb ka mängus poolkaitsjail ajaja seisukohta võtta, nimelt kui ajaja passi saades palliga poolkaitsja seisukohale peab taganema,

„Päevalehe“ kirjasaatja unenägu Harjumaakonna esivõistlustest jääpallis.

E. Jaanvaldt'i Foto

Ülejäänud meeskonna riismete grupp. Teised on „kepivibutamise“ tõttu surnud ja jäljeta kadunud.

mil juhusel poolkaitsja vastase kaitset oma juure peab meelitama ja pallioma- vale ajajale lähedamat liikumisvõimalust muretsema.

Kui ajajad kombinatsioone tehes vastasvärava poole liiguvad, tuleb poolkaits- jail neile 8—10 meetri kaugusel järgneda ning värava all tekkiva rüselemise puhul „summast“ mõne meetri kaugusel palli varitseda, mis enamasti ikka sinna piir- konda sattub. Kui aga pall neist kuidagi mööda, vastasajajate kätte peaks sattu- ma, tuleb kiirelt oma kaitsjate seisukoh- tele, kes pallile vastu tulevad, tõtata ja neid mitte takistada töös, umbjalu vastas- ajajatega segamine neile otsa jookstes.

— mida tihti olen näinud, kus kaks oma meest, palli äravõtmisel vastaselt, üks- teisele vastu jalgu põrutavad.

Üldse enam järjekindlust, rahulikkust ja külma verd! (Järgneb).

Sportimiseks tarvitaminevad

jalanõud

on saadaval

O. Kirusk'i kaupluses,

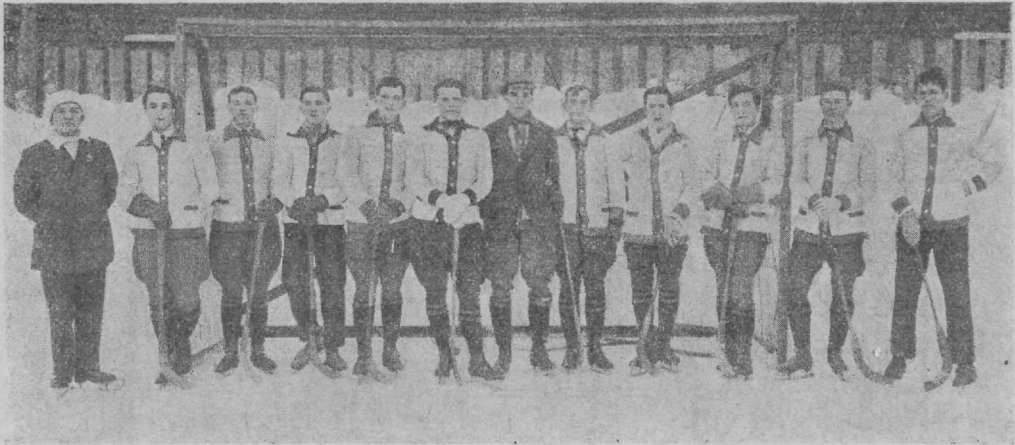
V. Karja tän. 5, Tallinnas.

Põhjus, mille tõttu „Päevalehe“ lövi „Jalgpalli Liidu kinni- seid koosseisuid ei võit- kubada“ ja lövi senini liidu- eksektiga viriseb.

Jaarvaldt'i Foto

Jalgpa^{lli} Liidu kinnised koosseisud.

Tallinna Tennis- ja Hokkey-klubi meeskond.

Akeli foto.

Talisport.

Eesti esivõistlusi kiirusutamises
peeti Tartus 28.-29. jaanuaril „Kalevi“ liu-
väljal. Puudusid paremad uisutajad Bur-

meister ja Kukk. Võistlesid ainult nooremad
jõud, kelle vahel võistlus ühejõuliseks ja
põnevaks kujunes. Toome tagajärgede
üldise tabeli, milles võistluste käik näha.

	400 mt.		1500 mt.		5000 mt.		10.000 mt.		Punktide arv		
	aeg	koht	aeg	koht	aeg	koht	aeg	koht	punkte	auhind	silmi
Jek, Joh.	55,5	3	2.58.3	4	10.46.—	4	21.52.3	4	15	IV	245.14
Jätsa, Konr.	56.6	4	2.53.—	2	10.10.4	2	21.05.4	2	10	II	238.57
Meos, J.	—	—	3.14.—	5	—	—	—	—	—	—	—
Mitt, A.	54.9	2	2.48.7	1	10.00.4	1	20.51.6	1	5	I	233.75
Märka, Vol.	54.1	1	2.53.2	3	10.32.9	3	21.33.8	3	10	III	239.81
Meos, A.	57.4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Moment võistlusest „Sport“i ja Tennis- ja Hokkey-klubi vahel.

Akeli foto.

Burmeister Riias.

Burmeister (V. S. „Sport“) on võitnud Riias teist korda rändava karika uisutamises, aegadega: 500 m. — 48,6 sek.; 1500 m. — 2 m, 38,8 sek.; 500 m. — 9 m, 24,8 sek.; 10.000 m. — 19 min. 32,4 sek.

Jääpallivõistlus V. S. Sport — Riia koondatud

lõppes esimese võiduga 10 : 2 (3 : 2). Ülesvõtted ja kirjeldus järgmises numbris.

Euroopa esivõistlused iluisklemises

on võitnud 29. jaanuaril Davosis prl. Engelbraun ja h-ra Berger, kuna soomlased pr. ja h-ra Jakobsonid teisele kohale jäid.

Kiirjooksus

on norralane Larsen 500 m. jooksnud 44,2 sek. ja 5000 m. 9 m. 02 sek.

Meie tõstjad.

Saul Hallap.

Sündinud 28. nov. 1897 a. Erastvere vallas, Kanepi kihelkonnas, Võrumaal. Tartu „Kalevi“ liige. Sportlist tegevust algas 1919 aastal. Võistleb kolmas kaalus, keskkaalust kunni raskekaaluni. See on juba „kunst“, läheb sinna kaalu, kuhu tahab. On omandanud järgmisi kohti:

Ülemaalistel võistlustel Tallinnas III. koht keskkaalus.

Tartus omavahelistel võistlustel I. koht ja seltsi esitõstja nime.

Võru maakonna võistlustel I. koht poolraskes kaalus.

Tartu maakonna võistlustel I. koht raskes kaalus. Summa 1040 m.

Eesti esivõistlustel I. koht poolraskes kaalus.

Lõuna-Eesti esivõistlustel I. koht raskes kaalus. Summa 1050 m.

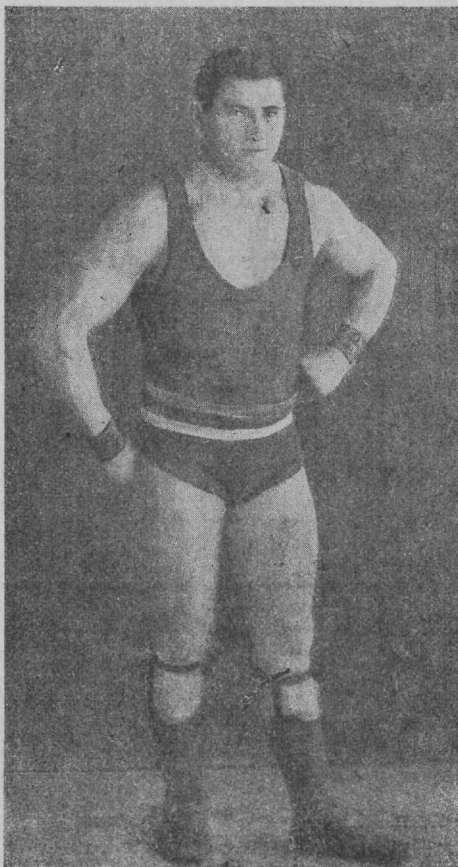
Pääle tõstmise „müllerdab“ korralikult iga päev.

Kahe aastase töö järele on jõudnud esimese klassi jõuks välja areneda. Tulevik on tal alles ees. Ilmameistri võistlustel kindel auhinnamees.

Mäletan teda, kui võttis esimestest „Valvaja“ poolt korraldatud võistlustest osa. Priske, punane maapois. Võistluste vaheajal, kus olin kohtunikuna tuli Saul minu juurde küsimusega: „Isand Thomson, kas Teie, kui vanem sportlane, võite mulle ütelda, mis mina pean sööma, et hästi palju jõudu saaks?“ Ei aitanud midagi, pidin oma teadmiste aida lahti tegema ja seletama, et: Söö, mis süda kutsub ja mis sa aga kätte saad. Elamisviisides ole korralik, ning hoia viinast ja tubaka kõrvetamisest ja öösistest üleval-

olemistest, siis tuleb jõud ja tervis iseenesest. „Kas see on kõik?“ küsis Saul. „Noh, pääle selle veel järjekindel harjutus iga päev, minu poeg,“ vastasin mina.

J. Thomson.

Saul Hallap,

Mitmesugust.

Sportline skandaal Ameerikas.

Nagu kuulda tulnud Ühisriikide spordiliitude aastakoosolekul ühenduses uute asjaarmastaja-määrustega avalikuks, et mitmed kuulsad sportlased asjaarmastaja-määruste vastu rängalt on eksinud. Juhatus otsustas kunni asja lõpuliku lahendamiseni neid avalikkudelt võistlustelt kõrvaldada. Väljaheidetud on: Joe Ray — „keskmismaade kuningas“, Franz Loomis — ilmameister tõkkejooksus, Joe Loomis, Jackson Scholz ja Loren Murchison — paremad sprinterid Paddocki järel.

Joe Ray elukutseliseks poksijaks.

Ühenduses väljaheitmisega asjaarmastajate hulgast, mis tingitud sellest, et ta reisukuludid võistlusteks enese ja naise jaoks nõudnud, kavatseda ta elukutseliseks poksijaks hakata.

Euroopa esivõitlusi jäähokkey

peetakse St. Moritz'is (Schveits) 14.—19. veebruarini s. a.

Postkast.

Verner Eier, Pärnus.

1) Soovitav on, et kunni 18 aastani keegi millegil alal ei spetsialiseeruks. Ka spetsialistidel on mitmekülgsus tarvilik, iseäranis lühikesemaa jooksjail, milleks Teil huvi — peab tugev, väljaarenenud keha olema.

2) Suusatamise treening ei ole jooksjale soovitatav. Sellest on loobund meie paremad jooksjad.

3) Suusatamine teeb pikaldaseks, kuna visked kiirust nõuavad. Vahelduseks võib siiski kergelt suusatada.

4) Käsipommidega tuleb viskajal ettevaatlikult harjutada — on soovitatav jõu omandamiseks, kuid ühekülgne „hanteldamine“ muudab lihased ümmarguseks („ilusaks“). Kergejõustik aga vajab pigemusi lihaseid, milleks võimlemine kõige soovitatavam.

Et enam täielikult Teie küsimuste pääle vastata, oleks soovitatav täielikumaid andmeid Teie kohta.

A. Pehap, Pärnus.

Raskejõustik nõuab kõigepäält terve ja tugevat keha, milleks ettevalmistusena hoolsalt võimleda ja üldse mitmekülgseid harjutusi teha tuleb, päärõhku kopsude ja südame pääle pannes. Ka Teie üle oleks tarvis täielikumaid andmeid, näit. ei maksa pika jalgadega ja lühikese kehaga inimesel kunagi raskejõustikuga tegemist teha — edu ei ole. Alaealistel tuleb raskejõustikust hoiduda. Ajanõuete kohaseid raskejõustiku käsi- raamatuid Eesti keeles ei ole. Lähemal ajal kavatsesvad meie paremad raskejõustiku tundjad „Spordilehe“ veergudel näpunäiteid ja juhatusi harjutamise üle avaldada.

A's Balti Spordi ja Võimlemisriistade

VABRIK

Tartus, Aurulaeva tän. nr. 1.

Vabriku ladust alati saadaval kõiksugu

suve- ja talvespordi abinõusid:

Suuski, suusakeppe ja rihmu.
Spordikelke, suusk- kelke, lastekelke.
Hockeykeppe ja palle.
Jalgpalle, kettaid, odasid, haamreid
jne. jne.

Võimlemise jaoks:

Hobuseid ja kitsi.
Roobaspuid puust ja rauast.
Turnikuid, hoolaudu, võimlemismatte.
Ronimise teivaid, redelid, Rootsi seinu
jne. jne.

Ühe käega poksija.

Keegi Sammy Butts esineda Chicagos teatud eduga matshidel, sellepääle vaatamata, et tal ainult üks käsi olla. Seda aga tarvitada ta imekspanemistväärt osavusega.

5 miljoni krooni

on Austria valitsus käesoleva aasta pääle spordi edustamiseks määranud, olgugi et majandusline olukord riigil väga raske.